Payamdaily.ir

نخستین روزنامه صبح البرز

پیام آشنا

شماره ۲۸۹۵
دوشنبه / ۱۷ آذر / ۱۴۰۴
۱۷ / جمادی الثانی / ۱۴۴۷
08 / December / 2025

صاحب امتیاز: موسسه هنگامان اندیشه زمان
مدیرمسئول: محمود حیدری، سردبیر: بانو فرهنگ حیدری
نشانی: کرج، بلوار کاوین، خیابان فرهنگ، جنب کاوین
کارشناسان رسمی دادگستری
تلفن: ۳۲۵۳۴۴۴۳-۳۲۵۳۴۲۸۳-۰۲۶-فکس: ۳۲۵۳۰۱۰۱
امتیاز در طرح ارزیابی کیفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: ۶۷۱۸۰
چاپ: کارگر

فال ۲۰۴ امروز با حافظ

یاد باد آن که در آن بزمگه خُلق و ادب
آن که او خنده مستانه زدی صَهبا بود
یاد باد آن که چو یاقوت قدح خنده زدی
در میان من و لعلِ تو حکایت‌ها بود

طنز

گذشتنگه است این سرای سپنجی
برو باز جو دولت جاودان را

پروین اعتصامی

اوقات شرعی

اذان صبح	طلوع آفتاب	اذان ظهر	غروب آفتاب	اذان مغرب
۵:۳۴	۰۷:۰۴	۱۱:۵۸	۱۶:۵۲	۱۷:۱۲

برگه

در پایان، تعداد سال‌های زندگی‌تان اهمیتی ندارد. آنچه مهم است، زندگی جاری در خلال این تعداد سال‌هاست...

آبراهام لینکلن

گزارش روز

بررسی موضع اخیر کشورهای عربی در خصوص جزایر همیشه ایرانی

تحلیل‌گران معتقدند که باید یادبیانیه‌ای مناسب با ادعاهای خلاف واقع امارات در خصوص جزایر سه‌گانه مواجه شد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از اعتماد، ۹ آذرماه در تقویم ملی ایرانیان روز خلیج‌فارس نامگذاری شده است. تاریخی که برگرفته از موعد رسمی خروج انگلیس از منطقه در سال ۱۹۶۹ میلادی (۹ آذر ۱۳۵۰ خورشیدی) و آغاز حاکمیت جدید ایران بر جزایر ایران در خلیج‌فارس است. جالب اینجاست که تا این موعد (۹ آذر ۱۳۵۰) اساسا کشوری به نام امارات متحده عربی در پهنه خاکی وجود خارجی نداشت و تنها یک روز پس از تثبیت حاکمیت ایران بر جزایر سه‌گانه (۱۰ آذر ۱۳۵۰) است که کشوری به نام امارات به اراده انگلیس متولد می‌شود. با یک چنین سابقه‌ای طبیعی است صحبت از حاکمیت امارات بر جزایر سه‌گانه ایرانی، بیشتر به یک شوخی تلخ شبیه است تا واقعیتی که بتوان روی آن حساب جدی باز کرد. چهارشنبه شب بود که همزمان با پایان گرفتن، چهل و ششمین جلسه شورای همکاری خلیج‌فارس در بحرین بیانیه‌ای صادر شد که در چند بند و از آن ادعاهای تکراری درباره جزایر سه‌گانه ایرانی و میدان نفتی آرش مطرح شده بود. این ادعاها در حالی است که همه نقشه‌های تاریخی حاکمیت دیرینه ایران بر این جزایر سه‌گانه ایرانی را اثبات می‌کند. اما این شورا همان ادعاهای همیشگی و بی‌پایه و اساس را در خصوص مالکیت بر این جزایر مطرح می‌کند. همچنین شورای همکاری خلیج‌فارس در بخشی از این بیانیه درج روز ملی جزایر سه‌گانه خلیج‌فارس در تقویم رسمی کشورمان که ۹ آذرماه مصادف با ۳۰ نوامبر تصویب شد را محکوم کرد. به اعتقاد بسیاری از تحلیلگران با توجه به اینکه ایران و امارات اساسا قراردادی درخصوص این جزایر ندارند امارات قادر به پیگیری موضوع در نهادهای بین‌المللی از جمله دیوان نیست. اما طیفی دیگر از کارشناسان معتقدند امارات یک چنین تحرکاتی را برای طرح موضوع جزایر در شورای امنیت سازمان ملل دنبال می‌کند. بنابراین ایران با اتخاذ دیپلماسی هوشمندانه و پیگیرانه باید زمینه بی‌اثر شدن این تحرکات را در دستور کار قرار بدهد. در گفت‌وگو با محسن جلیلوند و قربدون مجلسی، دو تن از تحلیلگران حوزه سیاست خارجی، ابعاد و زوایای مختلف آخرین ادعاهای شورای همکاری خلیج‌فارس و پاسخ ایران به آن بررسی شده است.

محسن جلیلوند: امارات از نظر سیاسی و حقوقی هیچ ارتباطی با جزایر سه‌گانه ندارد

محسن جلیلوند، استاد دانشگاه و تحلیلگر مسائل حوزه سیاست خارجی پیرامون ادعاهای اخیر برخی کشورهای عربی در خصوص جزایر سه‌گانه می‌گوید «موضوع جزایر سه‌گانه ایران از دو زاویه قابل تحلیل است. نخست از منظر سیاسی و بعد هم از منظر حقوقی. از منظر سیاسی اگر به موضوع نگاه شود، مساله به شرایط تعلی منطقه‌ای و جهانی باز می‌گردد. کشورهای شورای همکاری خلیج‌فارس به غلط تصور می‌کنند شرایط ایران به گونه‌ای است که ناچار به دادن امتیاز خواهد بود. حتی قطر و عربستان هم که ظاهرا اخیرا روابط نزدیکی با ایران دارند، عضو این شورا هستند و این بیانیه را امضا کرده و به دنبال گرفتن امتیازات سیاسی از ایران هستند. البته درباره این جزایر همواره از زمان قاجار و از زمان حضور انگلیسی‌ها به منطقه حاشیه و مساله وجود داشته است.

وقتی انگلیس در سال ۱۹۶۸ (۱۳۵۹ خورشیدی) اعلام کرد قصد خروج از شرق سوئز و منطقه را دارد، حاکمیت این جزایر کاملا در اختیار ایران قرار گرفت. کشوری که از منظری تاریخی همواره حاکم این منطقه و بسیاری از کشورهای دیگر بوده است.» جلیلوند ادامه می‌دهد «باید توجه داشت که مسائل مرتبط با حوزه سیاست خارجی و تمامیت ارضی کشور به این حاکمیت و حاکمیت قبلی ارتباطی ندارد. همه ایرانیان در برابر تمامیت ارضی حساس هستند و از آن کوتاه نمی‌آیند. در دوره پهلوی، این تصور شکل گرفت که ایران در ازای بحرین، بهتر است حاکمیت خود را بر این جزایر تثبیت کند. البته در خصوص این معامله اختلافاتی هم میان تاریخدانان وجود دارد. چرا که گفته می‌شود بحرین از زمان قاجار از ایران به نوعی جدا شده بود و ایران با خروج انگلیس حاکمیت خود را بر این جزایر تثبیت کرد. از نظر زمامداران وقت ایران، این سه جزیره بسیار استراتژیک بودند و تسلط بر آن بیشتر منافع ملی ایران را محقق می‌کرد.»

او با اشاره به اینکه مساله بعدی، جنبه حقوقی موضوع است، یادآور می‌شود «از منظر حقوقی ایران در مساله جزایر سه‌گانه، اساسا با امارات طرف نیست. ایران در تاریخ ۹ آذرماه ۱۳۴۹ این جزایر را تحت سیطره خود گرفت در حالی که امارات ۱۰ آذر ۱۳۴۹ تشکیل شد! در این زمان اساسا کشوری به نام امارات متحده عربی وجود خارجی نداشت. امارات بر اساس عهدنامه ورسای که جامعه ملل متحد آن را مصوب کرد، تحت قیمومیت انگلیس قرار داشت. تمامی بده‌بستان‌های ایران با انگلیس صورت گرفت. ایران با تجیر مابوظبی و رأس‌الخیمه و مهم‌تر از همه انگلیس طرف بود. مکاتبات ایران و انگلیس موجود است و بعد از تثبیت حاکمیت ایران بر جزایر انگلیس هیچ نقد و اعتراضی انجام نداد. بنابراین امارات از نظر حقوقی هیچ ارتباطی با این جزایر ندارد.»

این تحلیلگر می‌گوید «دو تنب کوچک و بزرگ که اساسا در تاریخ به ایران تعلق داشته و حاکمیت در ابوموسی به صورت عرفی به ایران تعلق دارد. تازه این عرفی بودن هم نوشته نشده است. ایران اجازه داده تا عرب‌های جزایر مالکیت برخی بخش‌ها را در دست داشته باشند. بنابراین نه از نظر سیاسی و نه از نظر حقوقی، امارات و شورای همکاری خلیج‌فارس هیچ ارتباطی با این جزایر ندارند. اما شرایط به گونه‌ای شده که این کشورها تصور می‌کنند می‌توانند از ایران امتیازی بگیرند. این ادعاها درباره میادین مشترک آرش هم همین گونه است. این کشورها تصور می‌کنند می‌توانند امتیاز بیشتری بگیرند که غلط است.»

جلیلوند در پاسخ به این پرسش که واکنش ایران به این ادعاها چگونه باید باشد می‌گوید «ایران باید اصل موضوع را تکذیب کند و دخالت در مسائل داخلی خود بداند. خود امارتی‌ها و اعراب می‌دانند این تلاش‌ها نتیجه‌بخش نیست. البته اینکه در برخی دوره‌ها، چین و روسیه هم از ادعای امارتی‌ها حمایت کرده‌اند جای بحث دارد. ایران باید در نشست‌های دیپلماتیک با چین و روسیه این ناراضایتی‌ها را منتقل کند. این ادعا که پرونده را می‌توان به دیوان ارجاع داد، از پایه و اساس غلط است. زمانی پرونده‌ای می‌تواند راهی دیوان شود که دو طرف راضی باشند و در قرارداد این داوری درج شده باشد. وقتی قراردادی با امارات وجود ندارد، ادعای طرح موضوع به دیوان بین‌المللی هم بلاموضوع است.»

او می‌گوید «اینکه امارتی‌ها این قدر اصرار دارند ایران پای میزه مذاکره بیاید ناشی از این واقعیت است که ورود ایران به مذاکرات، به معنای تایید ادعای طرف مقابل است. هیچ حاکمیتی چه جمهوری اسلامی باشد و چه شاهنشاهی برای تمامیت ارضی خود مذاکره نمی‌کند. البته مانور نظامی و موشکی اخیر ایران در خلیج‌فارس به اندازه کافی بازدارنده خواهد بود و پیام مناسب را به طرف مقابل ارسال می‌کند.»

فریدون مجلسی: تمامیت ارضی ایران غیرقابل مذاکره است

فریدون مجلسی یکی دیگر از دیپلمات‌های ایرانی است که در واکنش به بیانیه اخیر نشست کشورهای عضو شورای همکاری خلیج‌فارس درخصوص جزایر سه‌گانه ایرانی به تاریخ غنی ایران در منطقه و جهان اشاره کرده و می‌گوید «این رفتارها در واکنش به شرایط خاص بین‌المللی و منطقه‌ای انجام می‌شود. کشورهای عضو خلیج فارس تصور می‌کنند ایران در شرایط ضعف و بحران قرار گرفته و می‌توانند با طرح این موضوعات غیرواقعی، لقمه‌ای برای خود بگیرند در حالی که این لقمه برای آنها بسیار سنگین است و باعث سوءهاضمه آنها می‌شود! اساسا ممکن است طمع آنها در خصوص ایران حتی بیشتر از این جزایر هم باشد! در یک چنین مواردی حقیقتا دوستداران ایران نگرانند که آخر این ادعاها چه می‌شود. ایران باید در حوزه اقتصاد و توسعه به اندازه‌ای رشد کند که اعراب جرات طرح چنین ادعاهایی نداشته باشند.

او ادامه می‌دهد «امارات می‌بیند که می‌تواند دهها و صدها هواپیمای اف - ۳۵ و... بخرد، از اطراف و اکناف دنیا مزدور و ارتش خصوصی اجاره کند. تازه امریکا و اسرائیل و ناتو هم از آنها حمایت می‌کنند. اقتصاد مطلوبی دارند و... و بعد در نقطه مقابل ضعف اقتصادی ایران را می‌بیند. بنابراین امر بر آنها مشتبه می‌شود و باعث می‌شود چنین ادعاهایی را در این سطح مطرح کنند و به فکر سهم باشند.»

مجلسی در پاسخ به این پرسش که واکنش دستگاه سیاست خارجی و نظامی ایران به چنین ادعاهایی چه باید باشد، می‌گوید «اولا که وزارت خارجه باید اصل موضوع را تکذیب کند. در وهله بعدی ایران نباید خود را قربانی مشکلات کشورهای عربی کند. کشورهای عربی که در موضوع اسرائیل و فلسطین تحت انتقادات شدید مردم خود قرار دارند برای اینکه مردم‌شان ضعف آنها در عدم حمایت از فلسطین را فراموش کنند، چنین ادعاهایی را مطرح می‌کنند تا مساله فلسطین و بی‌عملی دولت‌های عربی در این جنگ فراموش شود. رهبران کشورهای عربی تصور می‌کنند افزایش تنش با ایران باعث می‌شود، خیانت آنها به فلسطین در حاشیه قرار بگیرد.»

این تحلیلگر حوزه سیاست خارجی می‌گوید «البته عوام و مردم جاهل هم همواره طرفدار هیجانات آنی و قدرت‌نمایی‌های بی‌پایه و اساس هستند. اما مساله این است که ایران طی هزاران سال در این منطقه حضور داشته و حاکمیتی کاملی بر این منطقه داشته است. اساسا کشوری مانند امارات که از دهه ۱۹۷۰ میلادی تشکیل شده در حدی نیست که بتواند ادعایی در خصوص این جزایر و سایر موارد مرتبط با تمامیت ارضی ایران داشته باشد.»

مجلسی با اشاره به اینکه ایران هم در عرصه سیاسی و دیپلماسی، هم در عرصه حقوقی و هم در عرصه نظامی باید پیام‌های مناسبی در واکنش به یک چنین ادعاهایی صادر کند، می‌گوید «ایران بلافاصله باید رزمایشی نظامی در خلیج فارس برگزار می‌کرد و قدرت و توان خود را نشان می‌داد (که این مانور هم در حال اجراست) در واقع ایران باید این پیام را به طرف امارانی و هر کشوری که ادعایی بی‌پشتوانه مطرح می‌کند این پالس را ارسال کند که ایران درخصوص تمامیت ارضی خود با هیچ کشوری شوخی ندارد. در وهله بعدی ایران باید اقتصاد خود را قوی کند. دیپلماسی تعالی در دستور کار قرار بدهد تا کشورهای همسایه تصور نکنند می‌توانند از ضعف ارتباطی و اقتصادی ایران سوءاستفاده کنند.»

اشاره

دقیقا چه چیزی در آلودگی هواست که باعث مرگ می‌شود؟

اگر همه خودروهای تهران را خاموش کنید، NOx و CO تقریباً ناپدید می‌شوند، اما قاتل اصلی همچنان در هوا می‌ماند: ذرات PM۲.۵ که بیش از ۸۰ درصد مرگ‌های آلودگی هوا را به گردن دارد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از فرارو، با افزایش آلودگی هوا ما با عبارت‌های متعدد و گاه نگران کننده‌ای مواجه می‌شویم که به ما هشدار می‌دهد این آلودگی حتی می‌تواند مرگبار هم باشد. «ناسالم برای گروه‌های حساس»، «ناسالم برای همه» یا «تا حد امکان از خانه خارج نشوید». اینها بخش کوچکی از عبارت‌های نگران کننده در خصوص آلودگی هواست که ما هر روز با آن مواجه می‌شویم.

این هشدارها اما یک معنا و مفهوم مشخص دارند: آلودگی هوا خطرناک و می‌تواند مرگبار باشد. حال این سوال در ذهن ایجاد می‌شود که دقیقا چه چیزی در آلودگی هوا وجود دارد که این همه خطرناک و حتی باعث مرگ می‌شود؟ در این مطلب قصد داریم تا شما را با کشنده‌ترین عامل موجود در آلودگی هوا آشنا سازیم.

کُشنده‌ترین عامل موجود در آلودگی هوا چیست؟

آلودگی هوای تهران هر سال جان هزاران نفر را می‌گیرد، اما اگر فقط یک آلاینده را به عنوان قاتل اصلی معرفی کنیم، آن آلاینده ذرات معلق با قطر هوا کمتر از ۲/۵ میکرومتر یا PM۲.۵ است. سازمان بهداشت جهانی و مطالعات ایرانی نشان می‌دهند که بیش از ۸۰ تا ۸۵ درصد مرگ‌های زودرس ناشی از آلودگی هوا مستقیماً به این ذره ریز مربوط می‌شود. این ذرات از دو راه اصلی تولید می‌شوند: احتراق ناقص سوخت‌های فسیلی و واکنش‌های شیمیایی در جو. در تهران، حدود ۶۰–۷۰ درصد PM۲.۵ از منابع احتراقی است: یعنی دود سیاه خودروهای دیزلی قدیمی، اتوبوس‌های فرسوده، کامیون‌ها، موتورسیکلت‌های کاربراتوری و سوزاندن مازوت در نیروگاه‌ها و صنایع حاشیه شهر در زمستان. بخش دیگر از سایش مکانیکی لنت ترمز، لاستیک و آسفالت، گردوخاک ساختمانی و ریزگردهای ورودی از کویرهای عراق و استان‌های غربی تولید می‌شود. در روزهای وارونگی دما این ذرات در لایه پایین جو گیر می‌افتند و غلظت‌شان گاهی به بیش از ۱۵۰–۲۰۰ میکروگرم بر مترمکعب می‌رسد.

چرا PM۲.۵ این قدر کُشنده است؟ مکانیسم علمی دقیق

اندازه PM۲.۵ (یک سی‌ام قطر موی انسان) باعث می‌شود به راحتی از سد دفاعی ریه عبور کند و مستقیماً وارد آلوئول‌ها شود. از آنجا دو مسیر مرگبار را طی می‌کند: اول، از دیواره آلوئول به جریان خون نفوذ می‌کند و التهاب سیستمیک ایجاد می‌کند. این التهاب باعث فعال شدن پلاکت‌ها، تشکیل لخته و در نتیجه سکته قلبی و مغزی می‌شود. دوم، از راه عصب بویایی مستقیماً وارد مغز می‌شود و پروتئین‌های آسیب‌رسان (مثل آمیلوئید بتا) را افزایش می‌دهد که با آلزایمر و پارکینسون مرتبط است. همچنین این ذرات حامل ترکیبات سرطان‌زای چندحلقه‌ای (PAHs) هستند که با آسیب DNA باعث سرطان ریه می‌شوند. مطالعه کوهورت تهران (منتشرشده در Lancet Regional Health – Western Pacific، ۲۰۲۴) با پیگیری ۵۰ هزار نفر در تهران نشان داد هر افزایش ۱۰ میکروگرمی طولانی‌مدت PM۲.۵ خطر مرگ قلبی-عروقی را ۱۶ درصد و مرگ ناشی از سرطان ریه را ۲۲ درصد افزایش می‌دهد.

برش

پیش‌بینی رمال اسپانیایی درباره سرنوشت محمدرضا شاه

پیغامی از همسر سفیر فیلیپین در سفارت به دستم رسید که به او تلفن کنم. وقتی با او تماس گرفتم، گفت: «خیرم خوب نیست.» در گفتن تردید نشان می‌داد اما من اصرار کردم که حرف بزنند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از عصر ایران، پرویز راجی آخرین سفیر دولت ایران در بریتانیا در دوران محمدرضا پهلوی بود. او از سال ۱۳۵۵ تا ۱۳۵۷ در لندن این مسئولیت را بر عهده داشت. او کتابی با نام «در خدمت تخت طاووس» نوشته است که توسط نشر فرهنگ جاوید منتشر شده است و ذکر خاطرات روزانه خود از دوران فعالیتش در سفارت ایران در بریتانیا است. او در روز جمعه ۲۴ آذرماه سال ۱۳۵۷ یادداشت جالبی را از این قرار نوشته است:

پیغامی از همسر سفیر فیلیپین در سفارت به دستم رسید که به او تلفن کنم. وقتی با او تماس گرفتم، گفت: «خیرم خوب نیست.» در گفتن تردید نشان می‌داد اما من اصرار کردم که حرف بزنند. گفت: «خرارد و سانچز، طالع‌بین اسپانیایی، معتقد است در جدول طالع محمدرضا پهلوی، ستاره عطارد در جای بدی قرار گرفته است و نمی‌توان به سرنوشت او خوش‌بین بود. او اگر امتیازی هم به مخالفان بدهد، کسی کارش را صادقانه تلقی نخواهد کرد، چون همه را برای بقای خودش می‌خواهد. او در خرداد ماه سال آینده انتخابات برگزار خواهد کرد و در اوایل شهریور برای همیشه ایران را ترک خواهد کرد. اگر در ماندن اصرار ورزد، کشته خواهد شد.»